

dTest: Spotřebitelé mají právo znát rizika obchodních modelů dodavatelů energií

18.5.2023 - Lucie Korbeliusová | DTest

„dTest se v rámci projektu ECF (European Climate Foundation), který se zaměřuje na zlepšení regulace v oblasti energetiky, dotázal několika evropských spotřebitelských organizací, zda má jejich v zemích národní regulátor pravomoc ověřovat udržitelnost business modelu dodavatelů energií,“ uvádí Eduarda Hekšová, ředitelka spotřebitelské organizace dTest, a dále vysvětluje: „Pro spotřebitele může být včasný zásah regulátora výhodnější, než pouhá informace dodavatele služby o riziku souvisejícím s poskytovanou službou.“

Odpovědi ze čtyřech velkých zemí ukázaly, že v návaznosti na krizi energetického trhu byly zavedeny nové pravomoci regulátorů. Němečtí dodavatelé energií jsou povinni na základě požadavku regulátora předkládat své účetní závěrky schválené auditorem k posouzení finanční udržitelnosti jejich business modelu. Německý regulátor je navíc oprávněn kdykoliv částečně či úplně zakázat činnost dodavatele, pokud není schopen spolehlivě zabezpečit své personální, technické či ekonomické zázemí. Nizozemský regulátor je oprávněn od dodavatelů energií požadovat dodatečné důkazy o jejich dostatečném zajištění a finanční spolehlivosti s cílem včas předejít případnému úpadku. Nové pravomoci nizozemského regulátora se týkají také kontrol způsobu výpočtu ztrát dodavatelů energií v situaci, kdy jsou uplatňovány cenové stropy. Francouzský regulátor má podobně jako výše uvedení regulátoři právo nahlédnout do účetních výkazů aktérů na energetickém trhu, dále je mu však legislativou přiznáno právo požadovat poskytnutí některých informací a následně také na účet kontrolovaného subjektu zajistit jejich ověření.

Podle italské úpravy je národní regulátor mj. oprávněn požadovat od dodavatelů jejich ekonomickou rozvahu za účelem zjištění skutečných nákladů a případných nadměrných zisků (windfall). Italský trh je specifický, protože na něm působí více než 600 dodavatelů energie. Vzhledem k vysoké konkurenci tak tito uplatňují agresivní obchodní praktiky s cílem získat nové klienty. Tato situace vyústila v legislativní návrhy na zavedení autorizovaných dodavatelů, kteří musí regulátorovi osvědčit splnění několika kritérií, jimiž je zjišťována především jejich spolehlivost a finanční stabilita. Tyto návrhy však dosud nevstoupily v účinnost.

Ministerstvo průmyslu a obchodu v současné době pracuje na novelizaci energetického zákona, která by měla dodavatelům energií povinnost transparentnosti obchodního modelu vůči zákazníkům uložit. dTest tuto úpravu podporuje, ale neméně důležitou úpravou bude nastavení dohledu a případných tvrdých sankcí za falšování nebo neplnění této povinnosti. „Základní povinnost informovat spotřebitele o riziku souvisejícím s poskytovanou službou platí už nyní,“ konstatuje Eduarda Hekšová a uzavírá: „Plyne to ze zákona na ochranu spotřebitele. Další posílení této povinnosti nebo její konkretizace, které bude doplněno do energetického zákona, určitě uvítáme.“

Spotřebitelé mohou získat více informací o situacích spojených s dodávkami energií v brožuře Jak vyžrát na zdražující energie. Pokud spotřebitelé mají další otázky, mohou se obrátit na bezplatnou spotřebitelskou poradnu dTestu, a to elektronicky na www.dtest.cz/spotrebitelska-poradna nebo telefonicky na číslo 299 149 009, využít mohou také některý z našich vzorových dopisů, který jim pomůže při uplatnění jejich práv v reklamaci.

dTest, o.p.s. je největší českou spotřebitelskou organizací, která v ČR působí již od roku 1992. Je

vydavatelem spotřebitelského časopisu dTest, na jehož stránkách jsou publikovány výsledky nezávislých a objektivních testů produktů, varování před nebezpečnými a zdravotně závadnými výrobky, informace o spotřebitelských právech a rady, jak tato práva účinně uplatňovat. dTest je součástí mezinárodní organizace International Consumer Research and Testing (ICRT) a evropské spotřebitelské organizace BEUC.

Poradenská linka časopisu dTest - 299 149 009 - je v provozu každý pracovní den od 9 do 17 hodin a spotřebitelé na ní mohou konzultovat s právními poradci časopisu dTest nejrůznější spotřebitelské problémy, a to za cenu běžného tarifu volání. Od spuštění v roce 2010 této možnosti využily již statisíce spotřebitelů a poradenská linka časopisu dTest se tak stala první a nejvyhledávanější cestou k řešení potíží, se kterými se zákazníci na trhu setkávají.

<https://www.dtest.cz/clanek-10213/dtest-spotrebitele-maji-pravo-znat-rizika-obchodnich-modelu-dodavatelu-energii>